

Spoštovani gospod predsednik republike, spoštovani gospod dekan, cenjeni gostje,

Pravna država je, kot vemo, demokratična država, ki temelji na delitvi oblasti in v kateri je delovanje državnih organov vezano na veljavno pravo. In čeprav sprejema pravne predpise predstavniško telo, v katerem sedijo politiki, je bistveno, da ima možnost in željo najti pravnike, ki mu morejo pri tem strokovno svetovati. Podobno velja tudi za izvršilno oblast. Čeprav sprejema politične odločitve, bo dolgoročno uspešna le takrat, kadar so te v skladu s temeljnimi pravnimi vrednotami in načeli.

Zgodovinsko naključje je hotelo, da je bila Pravna fakulteta že od samega začetka na simboličen način prostorsko povezana s tremi stebri pravne države. Svoje prvo domovanje je skupaj z univerzo dobila v stavbi deželnega dvorca, ki je bil dotlej sedež zakonodajne oblasti v deželi. Njeni učitelji so v vseh državah, ki so si na tem območju sledile od ustanovitve pravne fakultete naprej, pomembno doprinesli h kakovosti zakonodaje, pri čemer vemo, da politika pravnih nasvetov ne poslušava vedno in dovolj. Upati je, da bodo tudi danes, ko se zdi, da je občutek vsevednosti ljudi na položajih še večji kot nekoč, tehtni pravni argumenti našli svojo pot do tistih, ki sprejemajo odločitve, in da bodo tudi pravniki v kakovosti pravnega reda videli pomembno zavezo in spodbudo za svoje delo.

Svoje drugo domovanje je Pravna fakulteta dobila v stavbi, v kateri je bila 31. oktobra 1918 imenovana Narodna vlada SHS kot prva slovenska vlada.

Temeljno listino za njeno delovanje je pripravil kasnejši profesor Pravne fakultete in pred tem edini slovenski minister v avstrijski vladi dr. Ivan Žolger. Slovenska narodna vlada je s potrditvijo s strani Narodnega sveta v Zagrebu dobila vsa normodajna in izvršilna pooblastila. Tako je sredi novembra 1918 izdala *Naredbo o prehodni upravi*, ki vsebinsko predstavlja prvo slovensko ustavo.

Življenje Narodne vlade je bilo preveč kratkotrajno, da bi lahko govorili o doprinosu profesorjev Pravne fakultete k pravnosti njenih odločitev. Je pa bila profesorica te fakultete dr. Katja Škrubej tista, ki je opozorila na prostorsko povezavo med Narodno vlado in Pravno fakulteto, kateri je namenjena današnja slovesnost.

S tem zaslužnim dejanjem je posredno opozorila na še eno nalogo profesorjev pravne fakultete. Poleg tega, da pomagajo oblikovati pravno prihodnost in kritično vrednotijo pravno sedanost, je njihova naloga tudi preučevati našo pravno preteklost. Iz preteklih napak se lahko učimo le, če jih prepoznamo, in če znamo prav ovrednotiti njihove vzroke ter posledice.

Pravna fakulteta pa ni bila povezana le z zakonodajno in izvršilno oblastjo. Večina od njenih prvih profesorjev je, preden so prišli na Pravno fakulteto, delovala v sodstvu. Večinoma so bili leta 1918 dodeljena Višjemu deželnemu sodišču v Ljubljani. Eden od njih – profesor Gregor Krek – je kot svetnik Višjega deželnega sodišča in prvi predstojnik Centralne sodne knjižnice

odločilno prispeval k njenemu oblikovanju in s tem h kakovosti in strokovnosti sodniškega dela.

Narodna vlada se je v kratkem času svojega delovanja soočala s kolosalnimi problemi, značilnimi za prelomna obdobja. Težave in izzivi sedanjega trenutka, ki je zaradi globalizacije in tehnološkega napredka enako, če ne še bolj prelomen, niso nič manjši. Želimo si, da bi jih sedanja in prihodnje vlade reševale s srčnostjo, jasnimi cilji in trdnimi vrednotami, ki so navdihovali ustanovitev Narodne vlade, in da bi znale k svojemu delu pritegniti kakovostne pravne strokovnjake ter prisluhniti njihovim argumentom, tako da pravna država in vladavina prava ne bi bili le frazi marveč bistveni značilnosti naše države.